

Sygn. akt **IC 480/22**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2023 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2023 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa **A. R. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w K.**

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej: **Towarzystwa (...) S.A. w W.**

o zadośćuczynienie

I. oddała powództwo;

II. odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu należnymi pozwanemu i interwenientowi ubocznemu po stronie pozwanej,

III. koszty opłaty sądowej, od której uiszczenia powódka była zwolniona przejmują na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powódka A. R. (1) wniosła pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w K. o zapłatę kwoty 25.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 29 listopada 2021 roku idąc chodnikiem ul. (...) w G. potknęła się o rozrzucone kamienie i grudy ziemi pochodzące z wykopów wykonywanych przez pozwanego w celu ułożenia kabli, upadła, doznając potłuczenia twarzy (krwiak okularowy), złamania nosa i złamania dystalnego lewej ręki. Przyczyną wypadku był brak właściwych zabezpieczeń przy wykonywaniu prac ziemnych, w tym brak tablic ostrzegawczych i płotków odgradzających. W wyniku wypadku powódka doznała cierpień fizycznych i moralnych, które odczuwa do chwili obecnej w postaci lęku przed wyjściem z domu, stałej obawy o upadek, trudności w pracach domowych i życiowych, co jest szczególnie dotkliwe ze względu wiek powódki i samotne zamieszkiwanie.

(pозew, k. 3-5)

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Jak wskazano w zakresie robót budowlanych pozwana działała z poszanowaniem wszelkich norm prawa budowlanego i zasad bezpieczeństwa, a argumentacja powódki przedstawiona w pozwie nie polega na prawdzie i nie została poparta żadnymi dowodami.

Pozwana zaprzeczyła, by powódka doznała szkody na osobie na terenie robót budowlanych przy ul. (...) w G., by pozwana była odpowiedzialna za obrażenia, których doznała powódka i by teren budowy był nienależycie zabezpieczony.

Pozwana wskazała, że na podstawie umowy zawartej z A. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) była zobowiązana do wykonania robót drogowych (roboty przygotowawcze, ziemne, nawierzchnie, roboty wykończeniowe,

urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, elementy ulicy, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej i przebudowa sieci wodociągowej w zakresie usunięcia kolizji z siecią KD), natomiast nie była zobowiązana do wykonania robót w branży elektrycznej, w tym nie wykonywała żadnych wykopów pod kable.

Na podstawie zezwolenia pozwana zajmowała wyznaczony odcinek w związku z przebudową chodnika i budową nawierzchni, a roboty były wykonywane jedynie w obrębie posesji (...) i obejmowały wyłącznie chodnik po stronie inwestycji niedrogowej, natomiast nie odpowiadała za stan i zabezpieczenie całej ulicy.

Pozwana zarzuciła, że powódka nie udowodniła, gdzie dokładnie doszło do zdarzenia, nie przedstawiła żadnego dowodu potwierdzającego jej twierdzenia dotyczące czasu, miejsca i okoliczności wypadku. Pozwana nie otrzymała też żadnych informacji o zdarzeniu na terenie jej robót po wypadku. Wobec braku dowodów, pozwana podniosła, że można przyjąć, że do szkody mogło dojść w każdym innym miejscu niż teren prowadzonych przez pozwaną robót.

Pozwana wskazała, że wykonywała roboty z zachowaniem wszelkich zasad wynikających z prawa budowlanego, zasad BHP, w tym właściwie oznakowała teren robót. Zdaniem pozwanej wypadek powódki nie musiał być spowodowany brakiem właściwego zabezpieczenia terenu, a mógł być spowodowany niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (opady śniegu, oblodzenie). Nadto, pozwana zarzuciła, że powódka nie wykazała, że dochodzona kwota jest adekwatna i właściwa.

(odpowiedź na pozew, k. 34-38v)

Interwencję uboczną po stronie pozwanej zgłosiło Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., wnosząc o oddalenie powództwa i w pełni popierając stanowisko pozwanej zawarte w odpowiedzi na pozew.

(interwencja uboczna, k. 96-98)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy z dnia 12 marca 2018 roku Gmina M. G. powierzyła A. B. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w G. realizację inwestycji w postaci przebudowy dróg publicznych z towarzyszącą infrastrukturą spowodowaną inwestycją niedrogową polegającą na budowie budynku biurowo – usługowego na nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), w rejonie Skweru (...), oznaczonej ewidencyjnie jako działki nr (...). Na zakres rzeczowy umowy składało się m.in.:

- przebudowa ul. (...) w oparciu o uzgodnione z zarządcą projekty budowlane obejmujące przebudowę jezdni wraz z korektą geometrii i wykonaniem pasa wyłączenia na teren inwestycji niedrogowej, wykonanie zatoki postojowej, przebudowa chodnika po stronie inwestycji niedrogowej oraz ciągu pieszego w rejonie Skweru (...) łączącego ul. (...) z ul. (...), wykonanie oznakowania poziomego i pionowego;

- przebudowa oświetlenia (w tym oświetlenia przejścia dla pieszych wyznaczonego w zamiennej lokalizacji) w oparciu o uzgodniony z zarządcą projekt budowlany, opracowany na podstawie warunków technicznych uzyskanych od zarządcy;

- wykonanie projektu budowy kanalizacji deszczowej na przebudowywanym odcinku ul. (...) według warunków technicznych uzyskanych od zarządcy;

- usunięcie kolizji tj. m.in. przebudowy urządzeń infrastruktury technicznej nad i podziemnej w zakresie wynikającym ze zmiany układu drogowego i projektowanego odwodnienia i oświetlenia.

(dowód: umowa z dnia 12 marca 2018r., k. 41-52)

Na podstawie umowy z dnia 27 maja 2020 roku A. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w G. zlecił pozwanej (...) S.A. z siedzibą w K. wykonanie kompleksowych robót drogowych na podstawie projektu drogowego w zakresie wykonania sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków (budową lub wymianą

przyłączy), sieci kanalizacji deszczowej. Zakres umowy – zgodnie z kosztorysem stanowiącym załącznik do umowy – obejmował m.in. roboty drogowe, roboty przygotowawcze, roboty ziemne, roboty wykończeniowe, wykonanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i elementów ulic, przebudowę sieci kanalizacji deszczowej, przebudowę sieci wodociągowej w zakresie usunięcia kolizji z siecią kanalizacji deszczowej

(dowód: umowa z dnia 27 maja 2020r. wraz z załącznikami, k. 53-64 i aneksami, k. 65-66)

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2021 roku Prezydent Miasta G. zatwierdził w całości czasową organizację ruchu przedstawioną w projekcie „Projekt tymczasowej organizacji ruchu na czas robót wzdłuż ul. (...) w G.”.

(dowód: decyzja z dnia 17 sierpnia 2021r., k. 67-78)

W dniu 1 października 2021 roku Dyrektor Zarządu Dróg i Z. w G. wydał AB inwestor A. B. z siedzibą w G. zezwolenie na zajęcia pasa drogowego ul. (...) w G. w rejonie posesji (...) przez wykonawcę (...) S.A. na okres od 1 października do 31 grudnia 2021 roku w związku z przebudową chodnika i budową nawierzchni pod warunkiem m.in. zabezpieczenia zajmowanego odcinka zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji i zabezpieczenia ruchu stanowiącego załącznik do ww. zezwolenia, zapewnienia bezpiecznego przejścia pieszym, utrzymywania właściwego zabezpieczenia i oznakowania robót w ciągu całej drogi, aż do całkowitego zakończenia prac i protokolarnego przekazania terenu przedstawicielowi (...).

(dowód: zezwolenie z dnia 1 października 2021r., k. 17)

Pozwany wykonywał prace polegające na przebudowie ul. (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...), przebudowie skrzyżowania przy ulicy (...), przebudowie chodnika przy budynku nr (...) znajdującego się przy ul. (...), wymianie krawężnika i słupków po drugiej stronie ul. (...), a także wymianie chodnika po obu stronach wyjazdu na ul. (...). Przebudowa jezdni ul. (...) obejmowała kompleksową wymianę nawierzchni z kostki brukowej wraz z podbudową z piasku i kruszywa. W okresie prowadzenia robót pozwana wprowadziła przejścia tymczasowe, które w zależności od etapu prowadzenia prac były usytuowane albo w kierunku ul. (...) albo ul. (...). Przebudowa skrzyżowania z ul. (...) obejmowała wymianę nawierzchni i zmianę geometrii tj. korektę krawężnika przez wygięcie i przebudowę chodnika po obu stronach skrzyżowania (tj. zdjęcie dotychczasowej nawierzchni z płyt betonowych, wykorytowanie i położenie nowej z kostek betonowych). W trakcie prac przejście przez ul. (...) było wyłączone, zostały tam postawione barierki odgradzające. Pozwana wykonywała prace ziemne przed przejściem dla pieszych na ul. (...).

(dowód: wyrys prac prowadzonych przez pozwanego, k. 160, dokumentacja zdjęciowa, k. 160, zeznania świadka M. P., płyta CD k. 137 i 163)

Równolegle, Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w G. wykonywało roboty polegające na przebudowie oświetlenia ul. (...) w G. na chodniku po stronie budynku nr (...), w obrębie skrzyżowania ul. (...) i ul. (...), a także na ul. (...) za skrzyżowaniem z ul. (...). Prace obejmowały także prace ziemne przed i za przejściem dla pieszych na ul. (...) (za skrzyżowaniem z ul. (...)). Pozwana nie sprawowała nadzoru nad tymi pracami.

(dowód: dokumentacja zdjęciowa, k. 160, dokumentacja projektowa, k. 167-172, zeznania świadka M. P., płyta CD k. 137 i 163)

W dniu 29 listopada 2021 roku około godz. 12 powódka A. R. (1) idąc wzdłuż ulicy w kierunku bloku przy ul. (...) w G. potknęła się i upadła. Ruch samochodów odbywał się wówczas wyłącznie jedną stroną ulicy. Powódka przechodziła tą stroną ulicą, którą nie jeździły samochody. W chwili zdarzenia nawierzchnia chodnika była rozebrana.

(dowód: przesłuchanie powódki, płyta CD k. 137)

Dwie osoby pomogły powódce wstać, następnie powódka udała się o własnych siłach na przystanek i trolejbusem pojechała do Miejskiej (...) w G., gdzie po wykonaniu badań RTG – stwierdzono złamanie na poziomie kości nadgarstka i ręki lewej i skierowano powódkę na Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala (...). W. a P. w G.. Na (...)

na podstawie wykonanych badań RTG i TK stwierdzono u powódki stłuczenie głowy, obustronny krwiak okularowy, złamanie kości nosowej, złamanie dystalnego odcinka kości promieniowej prawej bez przemieszczenia.

(dowód: dokumentacja medyczna leczenia powódki, k. 7-8, 149)

Po wypadku opiekę nad powódką sprawowała córka. Poszkodowana skarżyła się na dolegliwości bólowe ręki.

(dowód: przesłuchanie powódki, płyta CD k. 137, zeznania świadka A. R. (2), płyta CD k. 137)

Powódka zgłosiła szkodę Zarządowi Dróg i Z.. Pismem z dnia 18 lutego 2022 roku ww. jednostka organizacyjna miasta G. poinformowała powódkę, że nie jest odpowiedzialna za szkodę, gdyż w czasie i miejscu zdarzenia, firma (...) S.A. Oddział G. działająca na zlecenie (...) A. B. z siedzibą w G. prowadziła roboty drogowe oraz zarządzała terenem prowadzonych robót drogowych.

(dowód: pismo (...) z dnia 18 lutego 2022r., k. 16)

Pismem z dnia 5 marca 2022 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 25.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, wskazując, że w dniu 29 listopada 2021r. idąc chodnikiem ul (...) do swojego miejsca zamieszkania, potknęła się o rozrzucone na chodniku kamienie i grudy ziemi pochodzące z wykopów wykonywanych do ułożenia kabli i upadła na chodnik, doznając potłuczenia twarzy, złamania nosa i złamania dystalnego lewej ręki. Wezwanie zostało następnie ponowione w dniu 30 kwietnia 2022 roku.

(dowód: wezwanie przedprocesowe z dnia 5 marca 2022r., k. 9-10 wraz z dowodem nadania, k. 11, wezwanie ostateczne z dnia 30 kwietnia 2022r., k. 12)

Pismem z dnia 1 sierpnia 2022 roku pełnomocnik powódki zwrócił się do Zarządu Dróg i Z. w G. z zapytaniem jaki podmiot ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 29 listopada 2021 roku na chodniku przy ul (...) w G., w szczególności o udzielenie informacji, czy odpowiedzialność za to zdarzenie i jego skutki ponosi (...) S.A.

W odpowiedzi, pismem z dnia 18 sierpnia 2022 roku Zarząd Dróg i Z. w G. podtrzymał stanowisko zawarte w piśmie z dnia 18 lutego 2022 roku, przesyłając kopię zezwolenia na zajęcia pasa drogowego wydane z upoważnienia Dyrektora (...).

(dowód: pismo z dnia 1 sierpnia 2022r., k. 13-14, pismo Zarządu Dróg i Z. w G. z dnia 18 sierpnia 2022r., k. 15)

Powódka A. R. (1) jest osobą w podeszłym wieku (ur. (...)), utrzymującą się z emerytury w kwocie 2.022,98 zł netto. Powódka mieszka sama.

(dowód: decyzja ZUS, k. 18, zeznania świadka A. R. (2), płyta CD k. 136)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadków A. R. (2) i M. P., a także dowodu z przesłuchania powódki.

Oceniając zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrywał się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów urzędowych i prywatnych powołanych w ustaleniach stanu faktycznego. Przede wszystkim za w pełni wiarygodne należało uznać przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty związane z realizacją inwestycji drogowej, w tym umowy, decyzje o zatwierdzeniu projektu drogowego, zezwolenie na zajęcie pasa drogowego, czy też dokumentację wykonawczą. Zważyć bowiem należało, że żadna ze stron nie wniosła zarzutów co do autentyczności i wiarygodności ww. dokumentów, a Sąd z urzędu nie dostrzegł żadnych śladów podrobienia, przerobienia czy innej ingerencji. Swoje ustalenia w sprawie Sąd oparł także na

dokumentacji medycznej leczenia powódki czy korespondencji prowadzonej przez nią na etapie przedprocesowym, których autentyczność również nie była kwestionowana przez strony i nie budziła żadnych wątpliwości Sądu.

Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania świadka M. P. odnośnie rodzaju, zakresu, sposobu, miejsca, i czasu prowadzenia robót budowlanych przez pozwaną spółkę. Zdaniem Sądu zeznania świadka, pełniącego funkcję kierownika robót drogowych w pozwanej spółce były szczere, wewnętrznie spójne, zbieżne z treścią przedstawionej dokumentacji wykonawczej oraz fotograficznej i nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Niewiele do sprawy wniosły natomiast zeznania świadka A. R. (2). Zważyć bowiem należy, iż nie był on naocznym świadkiem zdarzenia, a całą wiedzę odnośnie przebiegu wypadku posiadał z relacji powódki, która sama nie była w stanie przedstawić dokładnie okoliczności zdarzenia. Natomiast, nie było podstaw do kwestionowania wiarygodności zeznań świadka odnośnie rozmiaru poniesionej przez powódkę krzywdy.

Podobnie, nieprzydatne do ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku okazały się zeznania samej poszkodowanej. Powódka bowiem nie potrafiła dokładnie wskazać miejsca swojego upadku („przechodziłam przez przejście”, „przewróciłam się na ulicy”, „to było na zakręcie”), ani też wskazać jego przyczyny. Powódka zeznała, że „musiała się o coś potknąć, jakieś kamienie czy coś”, natomiast w pozwie wskazywała wyraźnie na rozrzucone kamienie i grudy ziemi pochodzące z wykopów. Zeznania powódki nie korelują w żaden sposób z opisem zdarzenia zawartym w pozwie i kolejnych pismach procesowych, gdzie powódka wskazywała, że do upadku doszło na chodniku, a także wskazywała na konkretną przyczynę swojego upadku. Natomiast, brak było podstaw do kwestionowania zeznań powódki co do przebiegu leczenia i skutków zdarzenia, albowiem w tym zakresie zeznania znajdują potwierdzenie w treści dokumentacji medycznej.

Podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 415 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. W myśl art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Wedle natomiast art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Podkreślić należy, iż przesłankami odpowiedzialności deliktowej są zaistnienie szkody, wystąpienie zdarzenia, za które ustawa czyni odpowiedzialnym określony podmiot oraz związek przyczynowy pomiędzy czynem niedozwolonym, a szkodą w tej postaci, że stanowi ona jego zwykle następstwo. Ciężar udowodnienia wszystkich tych okoliczności obciąża co do zasady poszkodowanego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 marca 2015 r., I ACa 1144/14, L.).

Podstawową przesłanką, jaką powinien wykazać poszkodowany jest zachowanie sprawcy powodujące jego odpowiedzialność odszkodowawczą. Przyjmuje się, że odpowiedzialność jest tu związana wyłącznie z czynem rozumianym jako zachowanie człowieka i chodzi tu o działanie bądź zaniechanie, dokonanie czynności psychofizycznej, jak i konwencjonalnej, w tym również czynności prawnej (zob. M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353–626. Wyd. 3, Warszawa 2022). Podkreślić należy, iż czyn pociągający za sobą odpowiedzialność deliktową musi wykazywać określone znamiona odnoszące się do strony przedmiotowej i podmiotowej. Chodzi o znamiona niewłaściwości postępowania od strony przedmiotowej, określane mianem bezprawności czynu, i od strony podmiotowej, określane winą w znaczeniu subiektywnym. Dopiero czyn bezprawny może być oceniany w kategoriach czynu zawinionego w rozumieniu art. 415 k.c. Bezprawność czynu oznacza jego sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Winę można natomiast przypisać sprawcy czynu w sytuacji, w której istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia zarówno obiektywnego, jak i subiektywnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2008 r., II CSK 4/08, L.). Podkreślić przy tym należy, iż bezprawność w rozumieniu art. 415 k.c. obejmuje swoim zakresem naruszenie przepisów prawa pozytywnego oraz zasad współżycia społecznego, a bezprawność zaniechania występuje wówczas, gdy istniał nakaz działania (współdziałania), zakaz zaniechania, czy też zakaz spowodowania skutku, jaki przez zaniechanie może być spowodowany

(zob. wyrok SN z 19 lutego 2003 r., V CKN 1681/00, L.). Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W świetle powyższego skoro na stronie powodowej spoczywa obowiązek wykazania zachowania sprawcy powodującego jego odpowiedzialność odszkodowawczą, to ciężarem dowodu objęte są wszelkie okoliczności stanu faktycznego, mające znaczenie dla ustalenia tej odpowiedzialności. Odnosząc to do niniejszego przypadku należy stwierdzić, że w przedmiotowym postępowaniu poszkodowana winna była przede wszystkim wykazać, w jakim miejscu doszło do jej upadku, a także winna wykazać przyczynę tego upadku.

Dopiero bowiem w przypadku ustalenia miejsca i przyczyny upadku możliwe było określenie, czy pozwany przedsiębiorca dopuścił się bezprawnego zaniechania w zabezpieczeniu terenu robót drogowych i ponosi winę za spowodowanie wypadku.

W ocenie Sądu powódka jednak nie sprostowała ciężarowi dowodu w powyższym zakresie. Zważyć należy, iż w pozwie oraz w wezwaniu do zapłaty z dnia 5 marca 2022 roku powódka wskazywała, że potknęła się o rozrzucone kamienie i grudy ziemi pochodzące z wykopów wykonywanych w celu ułożenia kabli.

Natomiast będąc przesłuchana w niniejszej sprawie w charakterze strony powódka nie była w stanie precyzyjnie określić ani miejsca, w którym się przewróciła, ani też podać przyczyny upadku.

Odnośnie miejsca upadku powódka zeznała, że „ja się przewróciłam na ulicy, zesłam z chodnika, szłam od lekarza do domu. To było na zakręcie. Ja przechodziłam przez przejście i szłam wzdłuż ulicy w kierunku swojego bloku. I przewróciłam się na ulicy (...). Ja szłam tą stroną ulicy, którą samochody nie jeździły”.

Nadto, powódka nie była w stanie wskazać dokładnie miejsca upadku, nawet wówczas Sąd okazał jej widok ul. (...) z G. V.. Zeznania powódki odbiegają od opisu miejsca zdarzenia zawartego w pozwie i dalszych pismach procesowych, gdzie powódka wskazywała, że do upadku doszło na chodniku, a nie na ulicy. Natomiast co do przyczyny upadku powódka wskazała, że „ja musiałam się o coś potknąć, jakieś kamienie czy coś”.

Jak natomiast wskazano powyżej, w pozwie powódka wyraźnie podała, że przewróciła się o rozrzucone kamienie i grudy ziemi pochodzące z wykopów wykonywanych w celu ułożenia kabli. Zważyć należy, iż określenie dokładnego miejsca i przyczyny zdarzenia było niezbędne dla ustalenia, czy pozwana spółka w ogóle ponosi odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie, gdyż z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwana wykonywała prace ziemne jedynie na pewnym odcinku ul. (...).

Nadto, z treści umowy jednoznacznie wynika, że pozwana nie wykonywała żadnych prac związanych z przebudową oświetlenia czy sieci elektrycznej, w tym nie wykonywała żadnych wykopów celem ułożenia przewodów (kabli) elektrycznych. Pozwana spółka wykonywała wyłącznie prace drogowe polegające na przebudowie ulicy (...) na odcinku od ulicy (...) do ul. (...) (świadek M. P. błędnie identyfikował tę ulicę jako ulicę (...)), przebudowie skrzyżowania przy ulicy (...), przebudowie chodnika przy budynku przy ulicy (...), wymianie krawężnika i słupków po drugiej stronie ul. (...) (tj. po stronie, gdzie znajduje się budynek oznaczony nr (...), w którym zamieszkuje powódka), a także wymianie chodnika po obu stronach wyjazdu na ul. (...).

Z kolei, przebudowa skrzyżowania z ul. (...) obejmowała wymianę nawierzchni i zmianę geometrii tj. korektę krawężnika przez wygięciem i przebudowę chodnika po obu stronach skrzyżowania (tj. zdjęcie dotychczasowej nawierzchni z płyt betonowych, wykorytowanie i położenie nowej z kostek betonowych). Pozwana prowadziła swoje prace ziemne przed przejściem dla pieszych na ul. (...) (leżącym za skrzyżowaniem z ul. (...)).

W tym samym czasie co pozwana na ul. (...) prace prowadziło również Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w G.. Spółka ta wykonywała roboty polegające na przebudowie oświetlenia ul. (...) w G. na chodniku po stronie budynku nr (...), w obrębie skrzyżowania ul. (...) i ul. (...), a także na ul. (...) za skrzyżowaniem z ul. (...). Z przedstawionych dokumentów wynika, że prace prowadzone przez tego wykonawcę obejmowały m.in. prace ziemne przed i za

przejściem dla pieszych na ul. (...) (za skrzyżowaniem z ul. (...)). Wobec niewskazania przez powódkę dokładnego miejsca upadku ani też przyczyn upadku nie sposób stwierdzić czy i ewentualnie który z podmiotów wykonujących w tym samym czasie prace budowlane ponosi odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie.

Sama czasowa koincydencja pomiędzy zdarzeniem a wykonywanymi przez pozwaną spółkę pracami nie jest wystarczająca do stwierdzenia, że to właśnie pozwana ponosi odpowiedzialność deliktową.

Konieczne było bowiem udowodnienie, że upadek nastąpił w miejscu robót wykonywanych przez pozwaną spółkę (tj. przed przejściem dla pieszych na ul. (...)), a także że jego przyczyną było nienależyte, niezgodne z przepisami prawa budowlanego czy przepisami bhp prowadzenie tych prac. Poza swoimi zeznaniami powódka nie zaoferowała jednak żadnych innych dowodów na tę okoliczność. Takiego dowodu nie mogą stanowić zeznania świadka A. R. (2), który przebieg zdarzenia zna wyłącznie z relacji powódki, sam bowiem nie widział tego zdarzenia. Nawet jednak i on w swoich zeznaniach nie był w stanie wskazać miejsca zdarzenia i przyczyny upadku powódki. Powódka nie zawnioskowała także o dopuszczenie dowodu z zeznań ewentualnych świadków zdarzenia (np. osób, które pomogły jej wstać). Wobec powyższego powództwo podlegało oddaleniu na podstawie art. 415 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. a contrario.

Tym samym Sąd uznał, iż nie może na podstawie ustalonych okoliczności przypisać odpowiedzialności pozwanej. Niewątpliwie powódka jest osobą w podeszłym wieku, a ponadto ma ona trudność z precyzyjnym wyrażeniem myśli. To jednak na niej spoczywał obowiązek udokumentowania miejsca zdarzenia i przypisania zaniedbań pozwanemu. Tymczasem powódka nawet nie była w stanie określić przyczyny upadku. Stwierdzenie powódki „ja się musiałam o coś potknąć, jakieś kamienie czy coś” nie pozwala na przypisanie odpowiedzialności pozwanemu, albowiem nie jest to jednoznaczne wskazanie przyczyny upadku, a jedynie przypuszczenie co do jego przyczyny.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. i odstąpił od obciążania powódki kosztami należnymi pozwanemu oraz interwenientowi ubocznemu. Jak wskazuje się w judykaturze pojęcie wypadków szczególnie uzasadnionych należy powiązać z okolicznościami związanymi z samym przebiegiem procesu, jak i leżącymi na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu (zob. wyrok SA we Wrocławiu z 10 października 2017r., III AUa 661/17, L.; wyrok SA w Lublinie z 25 maja 2017r., AUa 1290/16, LEX Nr 2304354; wyrok SA w Krakowie z 28 kwietnia 2017r., I ACa 1623/16, LEX Nr 2304354; wyrok SA w Krakowie z 30 marca 2017r., I ACa 1330/15, L.). Za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami procesu przemawia przede wszystkim charakter niniejszej sprawy. Zważyć bowiem należy, iż przed wytoczeniem powództwa zarówno powódka jak i jej pełnomocnik procesowy zwracali się do Zarządu Dróg i Z. w G. o wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za zdarzenie. W odpowiedzi na powyższe, jednostka organizacyjna Miasta G. wskazała pozwaną spółkę. Jednocześnie, pozwana wezwana do zapłaty na etapie przeprocesowym nie udzieliła powódce wyczerpującej odpowiedzi, nie wskazała na brak swojej odpowiedzialności za poniesioną przez powódkę szkodę niemajątkową, nie wskazała, że nie prowadziła prac ziemnych związanych z przebudową sieci elektrycznej. Tym samym wytaczając niniejsze powództwo powódka mogła być subiektywnie przekonana, że powództwo jest uzasadnione. Po drugie, za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami procesu przemawia jej sytuacja osobista i finansowa. Powódka jest starszą osobą, ma 86 lat, utrzymuje się z niewielkiej emerytury i w niniejszej sprawie była zwolniona od kosztów procesu.

Natomiast, na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych koszty opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona, Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa.